

Маріупольський державний університет

Кафедра теорії та практики перекладу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АНГЛІЙСЬКА МОВА НАУКОВОГО СПІЛКУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД

Рівень вищої освіти

Другий (магістерський) рівень

(Назва рівня вищої освіти)

Ступінь вищої освіти

Магістр

(Назва ступеня вищої освіти)

Галузь знань

03 Гуманітарні науки

(Шифр та назва галузі знань)

Спеціальність

035 Філологія

(Код та найменування спеціальності)

Спеціалізація

035.041 германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська

(Код та найменування спеціалізації)

2020 рік

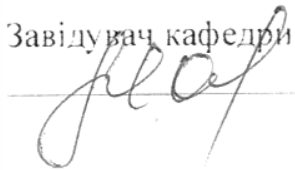
Робоча програма з навчальної дисципліни "Англійська мова наукового спілкування та переклад" для студентів другого (магістерського) рівня за напрямом підготовки 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 035 Філологія, спеціалізація 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Розробник: Пефтієва О.Ф., кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол від "28" ___ серпня ___ 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

Смирнова М.С.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	<i>Нормативна</i>	
	Спеціальність 035 Філологія		
Модулів – 2	Спеціалізація (професійне спрямування): 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
проект			
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень	18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Самостійна робота	
		30 год.	
		Індивідуальні завдання	
		10 год.	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2;

для заочної форми навчання – 1:3

2. Мета, загальні та спеціальні компетентності

Метою курсу "Англійська мова наукового спілкування та переклад" є засвоєння комплексу теоретичних і практичних знань з основ наукового стилю та перекладу у наукових дослідженнях, розвиток загально-лінгвістичної підготовки філологів, поглиблення їх знань щодо сучасних вимог до написання різних наукових жанрів, курсових, дипломних, магістерських наукових проектів англійською мовою і удосконалення умінь та навичок студентів із писемного англійського мовлення в академічній сфері спілкування та перекладу наукових текстів.

Зазначена мета передбачає реалізацію низки **завдань**:

- розвиток умінь і навичок студентів щодо формулювання цілей, задач, наукової гіпотези і висновків наукової роботи;
- ознайомлення студентів з сучасними вимогами до логічної структури, композиційної побудови і формату наукового тексту;
- оволодіння принципами дотримання відповідного стилю наукової роботи;
- аналіз і засвоєння ефективних лексико-граматичних засобів зв'язку між реченнями і параграфами;
- формування у студентів уміння коректно оформити цитування і посилання в тексті і список проаналізованої літератури;
- подальший розвиток орфографічних, пунктуаційних, стилістичних, лексичних та граматичних навичок писемного мовлення;
- оволодіння стратегіями написання наукових статей англійською мовою, переклад англійського наукового стилю.

Загальні компетентності

- 1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- 2) Здатність бути критичним і самокритичним.
- 3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- 4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- 5) Здатність працювати в команді та автономно.
- 6) Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- 7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- 10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- 11) Здатність проведення досліджень на належному рівні
- 12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- 1) Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- 2) Здатність осмислювати мову як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового мовознавства.
- 3) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- 4) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу.
- 5) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень у галузі філології, презентації результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень.
- 6) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- 7) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією за темою наукового дослідження.
- 8) Здатність швидко знайти інформацію, необхідну для вирішення наукових завдань; володіння теоретичними знаннями з питань методології наукових досліджень, володіння навичками постановки наукових задач і їх вирішення на теоретичному і емпіричному рівнях; вміння організовувати власну дослідницьку діяльність і провести пошук публікацій з теми досліджень.
- 9) Здатність аналізувати резюме замовника та текст оригіналу, перекладацькі стратегії, презентація тексту перекладу (включаючи його розташування на сторінці), документація, термінологія, знання професійної поведінки перекладача, володіння термінологічним апаратом перекладу, як науки про

спеціально організовану, цілеспрямовану і систематизовану діяльність, використання традиційних та інноваційних методів перекладу у практичній діяльності, знань з методики викладання перекладу для удосконалення процесу навчання та відповідності сучасним вимогам суспільства, логічне і стилістично правильне викладання тексту усного мовлення при перекладі з іноземної мови на рідну та навпаки.

10) Здатність до наукової організації праці.

11) Здатність до відповідальності за якість власної праці, об'єктивності та надійності, скромності, ввічливості та дотримання конфіденційності.

Результати навчання:

У підсумку вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- культурні розбіжності в англо-американському та українському науковому письмі;
- сучасні вимоги до змісту наукового проекту;
- загальні вимоги до логіко-композиційної побудови наукової роботи;
- фактори, які впливають на вибір стилю академічного писемного мовлення;
- лексико-граматичні засоби зв'язку між реченнями і параграфами;
- пунктуаційні правила і вимоги до оформлення наукової роботи;
- як уникнути ненавмисного плагіату в наукових публікаціях;
- вимоги до написання тез доповідей на міжнародних конференціях;
- принципи організації виступу на науковій конференції. студент повинен вміти:
 - визначати і коректно формулювати цілі, задачі, наукову гіпотезу, тези дослідницького проекту;
 - викладати, аналізувати, оцінювати загальні наукові положення і результати лінгвістичного експерименту, дотримуючись логіко-композиційної побудови наукової роботи;
 - доцільно використовувати лексико-граматичні засоби зв'язку відповідно до стилю тексту;
 - коректно використовувати основні пунктуаційні засоби;
 - дотримуватись правил цитування та посилання в тексті;
 - правильно оформлювати проаналізовану літературу;
 - підготувати виступ на науковій конференції;
 - підготувати статтю до фахового наукового видання.

Теми лекційних занять

Лекція 1. Історія перекладу. Поняття —Переклад. Основні види та типи перекладу. Переклад як міжкультурне явище спілкування.

Наука й наукові дослідження. Наукові принципи пізнавальної діяльності людини. Наукове вивчення як основна форма наукової роботи. Розвиток науки в Україні. Загальнонаукові принципи пізнавальної діяльності людини. Конкретнонаукова (або частковонаукова) методологія.

Лекція 2. Зародження теорії перекладу. Переклад і двомовність. Теорія перекладу. Лексико-граматичний аспект перекладу.

Метод та його класифікації. Лінгвістичні, літературознавчі та педагогічні методи дослідження. Метод. Типи методів. Методи емпіричного дослідження. Методи, що застосовують на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень. Методи теоретичних досліджень. Методи лінгвістичного дослідження. Літературознавчі методи. Методи педагогічних досліджень.

Лекція 3. Становлення сучасної теорії перекладу. Її об'єкт та предмет. Переклад як система.

Структура наукової роботи. Загальна схема наукового дослідження. Композиція наукової роботи. Вимоги до змісту наукової роботи.

Лекція 4. Методологія перекладу. Семантичний аспект перекладу. Категорії теорії перекладу: еквівалентність та адекватність.

Наукова інформація: поняття, види. Пошук, накопичення, обробка наукової інформації. Наукова інформація та її джерела. Робота із джерелами інформації.

Лекція 5. Трансформація, деформація. Семіотичні, прагматичні та семантичні перетворення. Типи модуляцій.

Наукові праці студентів. Основні принципи написання. Оформлення та захист наукових праць студентів. Реферат. Курсова робота. Дипломна робота. Магістерська робота. Представлення наукової роботи. Публічне обговорення наукових праць студентів.

Лекція 6. Перекладацька ономастика. Переклад реалій. Синтаксичні трансформації. Типологія перекладацьких помилок.

Вимоги до оформлення наукової роботи. Правила використання та подання джерел. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи. Правила подання ілюстрацій. Подання таблиць. Правила оформлення додатків. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Правила оформлення використаних джерел.

Наукова публікація: поняття, функції. Основні види наукової публікації. Форми впровадження результатів наукового дослідження. Наукова публікація. Головні функції публікацій. Наукове видання. Наукова стаття. Доповідь. Тези доповіді. Рецензія. Методика підготовки та оформлення публікацій до видання. Форми звітності при науковому дослідженні.

Теми семінарських занять

Семінарське заняття № 1.

Тема: Теоретичні засади перекладознавства. Перекладознавство: предмет, метод, галузі. Переклад, процес перекладу. Роль перекладацької діяльності в історії людства. Способи перекладу. Типи та види перекладів. Еквівалентність, перекладність.

Семінарське заняття № 2

Тема: Лексичні проблеми перекладу. Види трансформацій у перекладі. Багатозначність як одна з основних перекладацьких проблем. Семантичні відповідники у перекладі. Прийоми перекладу лексичних одиниць. Шляхи перекладу власних назв, назв компаній, корпорацій, фірм, готелів і т.ін.

Семінарське заняття № 3

Тема: Лексико-граматичні, граматичні та синтаксичні проблеми перекладу. Проблеми перекладу різних частин мови. Типи граматико-синтаксичних трансформацій. Шляхи передачі значень означеного й неозначеного артиклів.

Семінарське заняття № 4.

Тема: Переклад текстів різних стилів. Особливості перекладу художніх прозових текстів. Збереження у перекладі стилю та індивідуальності автора. Особливості перекладу віршованих текстів.

Питання для самоконтролю

1. Роль перекладацької діяльності в історії людства.
2. Перекладознавство, його предмет, метод.
3. Галузі перекладознавства.
4. Формування і розвиток теорії перекладу.
5. Формування вимог, яким повинен відповідати переклад.
6. Мовні і культурно-історичні розходження як основа "теорії неперекладності".
7. Поняття "мистецтво перекладу".
8. Лінгвістичні та екстралінгвістичні аспекти перекладу.
9. Визначення поняття "переклад".
10. Переклад, як створення тексту, комунікативно рівноцінного оригіналові.
11. Функціональні, смислові та структурні аспекти комунікативної рівноцінності.
12. Інші види мовного посередництва: скорочений переклад, адаптований переклад, реферат, резюме.
13. Прийом перекладу.
14. Спосіб перекладу.
15. Типи та види перекладів.
16. Одиниця перекладу.
17. Поняття семантичної еквівалентності оригіналу і перекладу.
18. Нетотожність змісту текстів на різних мовах.
19. Еквівалентність перекладу як реальне співвідношення між змістом оригіналу і перекладу, яке встановлюється перекладацькою практикою.
20. Поняття типу еквівалентності.
21. Еквіритмічність. Еквіметричність. Еквілінеарність.
22. Способи досягнення еквівалентності.
23. Розуміння перекладу як перетворення тексту оригіналу в текст перекладу.
24. Два етапи перекладу: розуміння оригіналу і вибір варіанту перекладу.
25. Співвідношення цілого і частини під час перекладу.
26. Текст як одиниця перекладу.
27. Знаходження відповідників для мовних одиниць у складі тексту.
28. Поняття перекладної відповідності.
29. Лексичі проблеми перекладу.
30. Перекладна транскрипція, транслітерація.
31. Переклад атрибутивних сполучень.
32. Переклад неологізмів. Переклад безеквівалентної лексики.
33. Переклад фразеологічних одиниць.
34. Переклад стійких словосполучень і кліше.
35. Переклад образних висловів. — Ложні друзі перекладача.
36. Лексико-граматичні і синтаксичні проблеми перекладу.
37. Переклад різних частин мови.

- 38.Компресія.
- 39.Використання активного стану замість пасивного.
- 40.Використання "ввідних зворотів".
- 41.Об'єднання речень як прийом перекладу.
- 42.Використання як інверсії. Загальна перебудова структури речення.
- 43.Конкретизація.
- 44.Генералізація.
- 45.Прийом смислового розвитку при перекладі.
- 46.Антонімічний переклад.
- 47.Цілісне перетворення.
- 48.Компенсація.
- 49.Переклад атрибутивних сполучень.
- 50.Особливості перекладу текстів різних стилів.
- 51.Особливості перекладу художньої літератури.
- 52.Проблеми перекладу метафор, метонімії, іронії.
- 53.Підходи до перекладу прозових та віршованих текстів.
- 54.Переклад науково-технічної, публіцистичної літератури.
- 55.Проблеми спеціальної термінології.
- 56.Термін: особливості функціонування.
- 57.Термінологічні словосполучення.
- 58.Прийоми роботи із словниками різних типів.
- 59.Багатозначність як одна з основних перекладацьких проблем.
- 60.Семантичні відповідники у перекладі.
- 61.Прийоми перекладу лексичних одиниць.
- 62.Шляхи перекладу власних назв, назв компаній, корпорацій, фірм, готелів.
- 63.Різновиди інтернаціональної лексики і шляхи перекладу інтернаціоналізмів.
- 64.Поняття безеквівалентної лексики. Прийоми перекладу національно забарвленої лексики. Реалія як одиниця перекладу.
- 65.Переклад ідіом, фразеологізмів, кліше.
- 66.Проблеми перекладу різних частин мови.
- 67.Типи граматико-синтаксичних трансформацій.
- 68.Шляхи передачі значень означеного й неозначеного артиклів.
- 69.Асиндетичні іменникові конструкції і шляхи передачі їх значення українською мовою (асиндетичні субстантивні конструкції).
- 70.Дієслівні конструкції і шляхи їх перекладу.
- 71.Інфінітив і його переклад українською мовою. Інфінітивні конструкції.
- 72.Особливості перекладу художніх прозових текстів. Збереження у перекладі стилю та індивідуальності автора.
- 73.Особливості перекладу віршованих текстів.
- 74.Особливості перекладу науково-технічної літератури.
- 75.Переклад газетних заголовків. Шляхи перекладу публіцистики.

Система оцінювання роботи студентів

Вся робота студента за період вивчення дисципліни оцінюється у 100 балів. Сума 90 балів і вище оцінюється оцінкою "відмінно", 75-90 - "добре", 60-74 - "задовільно". Загальна кількість балів визначається за формулою: $100=60+40$ (рейтинг). До іспиту студент має змогу набрати 60 максимальних балів, з них: 1. Аудиторна робота – 5 балів студент може набрати під час усного опитування на практичних заняттях; 2. Контрольні заходи – 5 балів 3. Самостійна робота – 35 балів студент може отримати за виконання обов'язкового завдання.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградов В.С. Перевод: Общие и лексические вопросы – М.: КДУ, 2004. – 240с.
2. Гарбовский Н.К. Теория перевода – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576с.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник – довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. – 608с.
5. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. Курс лекций. – М.: ЭТС, 1999. – 189 с.
6. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 264 с.
7. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.
8. Мірам Г.Е. Основи перекладу – К.: Ельга Ніка-центр, 2003 – 240с.
9. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англомовної громадськополітичної літератури. Система державного управління США: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 432 с.

Допоміжна

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М.: Международные отношения, 1975, 379с.
2. Вейде А.А., Киреев Н.Б., МIRONЧИКОВ И.Н. Перевод технической литературы с английского на русский, М.: 1997, 256с.
3. Комисаров В. – Теоретические основы преподавания перевода. – М.,1997, 398с.
4. Мирам Г. – К.: Профессия – переводчик., 1996, 265с
5. Рецкер А.И. Словарь английских личных имен. – 2-е издание. – М.: Международные отношения, 1974, 377с.
6. Флорин С. Муки переводчика. – М.: Высшая школа, 1983, 231с
7. Чуйакин А. – М.: Мир перевода, 1 – 3.,2000, 75с
8. Циммерман М.Г., Веденева К.З. Русско-английский технический словарь переводчика. – М.: Наука, 1991, 301с.

Інформаційні ресурси

1. Басс Э.М. Научная и деловая корреспонденция. Английский язык / Отв. ред. Н.И. Гуро. – М.: Наука, 1991. – 176 с. – <http://ebooks.zsu.zp.ua/files/phiziki/Languages/1bass.djv>
2. Прус С. І. Практика перекладу: навчальний посібник для студентів спеціальності "Переклад" (англійська мова) /Світлана Іванівна Прус, Ольга Леонідівна Клименко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 116 с. – http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2007/4kvartal/praktyka_perekladu.pdf
3. Слепович В. С. Курс перевода (английский-русский язык). Translation Course: учебное пособие / Виктор Самойлович Слепович.– Мн.: ТетраСистемс, 2002. – 272 с.– <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Klymenko/0000769.djvu.22.22>
4. Циммерман М. Словарь переводчика. Русско-английский научнотехнический /М.Циммерман, К.Веденева.– М.: Книга, 1989.– http://ebooks.znu.edu.ua/files/mathbooks/izbrannye_voprosy_matematiki/BOOK_S/r_aznoe/slovar.djvu.
5. Циммерман М. Русско-английский научно-технический словарь переводчика /Михаил Циммерман, Клавдия Веденева.– 996 с. –

[http://ebooks.znu.edu.ua/files/mathbooks/2008-
/vspomogatelnyj_material/slovar.djvu](http://ebooks.znu.edu.ua/files/mathbooks/2008-/vspomogatelnyj_material/slovar.djvu).

6. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы аспекты: содержание // Теория перевода: Статус, проблемы аспекты. – М., 1988. – [http://ebooks.zsu.zp.ua/files/Inozemni_movy/TPP/svejcer_%96_teoriperevoda/svejcer_a.d._teoriperevoda_\(status_problemy_aspekty\).htm](http://ebooks.zsu.zp.ua/files/Inozemni_movy/TPP/svejcer_%96_teoriperevoda/svejcer_a.d._teoriperevoda_(status_problemy_aspekty).htm)

7. Групи в соціальних мережах, участь в яких є обов'язковою: Підготовка перекладачів - <https://www.facebook.com/groups/voxtranslatorum> Український переклад – <https://www.facebook.com/groups/ukrpereklad/> ШКОЛА ОТРАСЛЕВЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ "АЛЬЯНС ПРО" - <https://www.facebook.com/groups/TT.school/>

8. Відеопрезентації та відео лекції групи VoxTran https://www.youtube.com/channel/UCaC7KjtnV_kgPzLYrG7I8NQ
<http://www.slideshare.net/tatianastruk>

9. Advancing Research in Translation & Interpreting Studies: <http://artisinitiative.org/>

10. Блог переводчика-провизора: О фармацевтическом переводе и не только: <http://provizor.trworkshop.net/2015/12/14/medical-and-pharmaceutical-journals/>

11. Курсы практического перевода: <http://pttc.gigatran.com/pages/free> (Израиль Шалыт)

12. Справочник технического переводчика: <http://intent.gigatran.com/>